



# EU:n energia- ja ilmastopolitiikan avainkysymykset syksyllä 2017

Mikael Ohlström, Kati Ruohomäki 15.9.2017

Lainsäädäntöhanke ja sen polttavimmat kysymykset	EK:n vaikutusarvioita
<b>Päästökauppauudistus</b>	
<p>Hiilivuototoimet: miten ilmaisia päästöoikeuksia myönnetään ja onko niitä riittävästi? Miten vältetään ilmaisjaon leikkaus parhaitakin toimijoilta?</p> <p>Miten säilyttää hintasignaali vähähiili-investoinneille?</p> <p>Päästöoikeuksien sivuunlaitto / mitätöinti (markkinavakausvaranto)?</p> <p>Päätöspisteitä:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- trilogi 13.9 ja 12.10 (isoja kysymyksiä auki - onko sopu mahdollista vielä tuolloin?)</li></ul>	<p>Päästökaupan uudistamisessa on tärkeää hiilivuotot-riskin minimointi.</p> <p>Jos ilmaisjakoa ei suurennetta 5 %-yksikköä, kasvavat parhaidenkin toimijoiden ilmastokustannukset. Tämä johtaa vientiyritysten kilpailukyyn laskuun Suomessa ja EU:ssa.</p> <p>Jos päästöoikeuden hinta jää matalalle tasolle, saattaa se hidastaa vähähiilisiä investointeja. Markkinavakausvarannon sisäänoton voi tuplata alkuvuosina.</p>
<b>Taakanjakoasetus päästökaupan ulkopuolisten sektoreiden päästöille (mm. liikenne)</b>	
<p>Jäsenmaakohtaiset päästövähennys-tavoitteet</p> <p>Jäsenmaiden mahdollisuudet käyttää joustoja, joilla tavoitetta mahdollista kohtuullistaa. Esimerkiksi LULUCF-jouaston vaikutus: kiristystä vai lievennystä Suomelle?</p> <p>Päätöspisteitä:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- Parlamentin kanta äänestettiin kesäkuun täysistunnossa</li><li>- Neuvoston päätös syksyllä</li></ul>	<p>Joustot ovat elintärkeitä erityisesti Suomen kaltaisille maille, joilla kovimmat päästövähennysvelvoitteet. Ne lisäävät kustannustehokkuutta päästöjen vähentämisessä. Uudet joustot ovat:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- 2 %-yksikön kertajousto päästökauppasektoreilta taakanjakosektoreille</li><li>- LULUCF-jousto (kaksisuuntainen).</li></ul> <p>Uhkana on, että Suomen päästövähennystavoite voi nousta rajattomasti yli 40 % (sovittu tavoite 39 %), jos nielulaskennasta tulee lisävelvoitetta.</p>
<b>LULUCF-asetus (hiilinielut)</b>	
<p>Kuinka paljon Suomen metsiä voi hyödyntää ennen kuin ne tulkitaan päästölähteeksi:</p> <p>→ metsien käytön intensiteetti eli vuotuinen hakkuumäärä suhteessa vuotuisen kasvuun</p> <p>→ hiilinielujen vertailutaso (todennäköisesti 2000-2012).</p> <p>Pitkäikäisten puutuotteiden (HWP) kohtelu hiilinieluinä.</p> <p>Päätöspisteitä:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- Parlamentin täysistunto 13.9.</li><li>- Neuvostossa käsittelyssä syksyn aikana</li><li>- Trilogit loppuvuodesta/ alkuvuonna 2018?</li></ul>	<p>Vuosiin 2000-2012 sidottu vertailutaso sanktioisi Suomen metsien hakkuiden kestävänsä lisäämisen. Sanktiot vältettävissä intensiteetti-sanalla, mikä kohtelisi jäsenmaita tasapuolisesti eikä lyö sattumanvaraisesti hakkuumääriä lukkoon esim. lamavuosien tasoille.</p> <p>Sanktioina lisää kustannuksia valtiolle ja/tai tiukempia päästövähennyksiä mm. liikennesektorille (vaikutukset yritysten kuljetuskustannuksiin, kansalaisten liikkumiseen ja ostovoimaan).</p> <p>Puutuotteiden tulisi olla hiilinielulaskennassa omana kokonaisuutenaan eikä vertailutasoon sisällytetynä, muuten Suomi ei saa oikeutettua nieluhyötyä puutuotteisiin pitkäaikaisesti sitoutuvasta hiilestä.</p>

<b>Sähkömarkkinauudistus</b>	
<p>Yleisenä tavoitteena kilpailun edistäminen.</p> <p>Esitetty hintakattojen poistoa ja kapasiteettimekanismien laitoksille (Suomessa tehoreservilaitokset) asetettavaa CO<sub>2</sub>-päästörajaa.</p> <p>Päätöspisteitä:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Parlamentin vastuuvaliokunta ITRE äänestää 28.11., täysistunto alkuvuodesta</li> <li>- Neuvosto käsittelee syksyn, yleinen näkemys joulukuussa?</li> </ul>	<p>Komission esitys hyvä pohja. Hintakattojen poistaminen tai asettaminen hyvin korkealle lisää kuitenkin sähkön käyttäjän kustannuksia, koska hyvin korkean hintapiikin riski hinnoiteltaisiin sähkötuotteisiin.</p> <p>Hiilidioksidipäästöraja esimerkiksi Suomen tehoreservilaitoksille olisi turha, koska laitoksia käytetään vain muutamia tunteja, jos ollenkaan. CO<sub>2</sub>-päästöraja olisi päällekkäinen ohjauskeino päästökaupan kanssa.</p>
<b>Uusiutuvan energian edistäminen (RED II -direktiivi)</b>	
<p>Määrittelyt, mitkä energiamuodot lasketaan uusiutuviksi.</p> <p>Kestävyysskriteerit myös kiinteälle biomassalle ja kaasumaiselle bioenergialle.</p> <p>Uusiutuva energia liikenteessä.</p> <p>Uusiutuvan energian tukemisen pelisäännöt.</p> <p>Päätöspisteitä:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Parlamentin ENVI-valiokunta äänestää kestävyysartikloista lokakuussa, ITRE-valiokunta koko direktiivistä marraskuussa</li> <li>- Neuvoston käsittely jatkuu syksyn ajan, päätös joulukuussa?</li> <li>- Trilogit alkuvuonna 2018?</li> </ul>	<p>EU-tason sitova 27 % velvoite (=ei maakohtaisia sitovia velvoitteita) tuo jäsenmaille kustannustehokkuutta päästövähennyskeinojen valintaan.</p> <p>Liikenteen uusiutuvien velvoite 6,8 % / 2030: hyvä jatkuvuuden kannalta, mutta taso alhainen (vrt. Suomen 30 % 2030)</p> <p>Bioenergian kestävyyskriteerit (CO<sub>2</sub> -80/-85 %): liian tiukat elinkaaren aikaiset päästötavoitteet tuomitsisivat osan bioenergiasta ei-kestäväksi. Tällöin ne voisivat korvautua esim. edullisemmalla kivihiilellä.</p> <p>Uusiutuvan sähkön markkinoille pääsyn ensisijaisuuden poistaminen lisää markkinaehtoisuutta.</p> <p>Tukijärjestelmät sallitaan mutta kilpailutettava. Myönteinen suunta, vaikka keskipitkällä aikajänteellä pyritävä tuotantotuista eroon ja nojaututtava päästökauppaan.</p>
<b>Energiatehokkuusdirektiivi</b>	
<p>EU:n &amp; jäsenmaiden energiatehokkuustavoitteen taso ja sitovuus.</p> <p>1,5 % säästövelvoitteen jatkuvuus ja sisältö.</p> <p>Energian ja kuuman veden mittarointi.</p> <p>Päätöspisteitä:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- neuvoston näkemys ja mandaatti trilogiin saatu 6/2017</li> <li>- parlamentissa ITREn äänestys 28.11.</li> <li>- täysistunto alkuvuodesta</li> <li>- trilogi kevään ajan</li> </ul>	<p>EU:n energiatehokkuustavoite on ilmaistu absoluuttisena primäärienergian kulutuksena, mikä ei mittaa energian käytön tehokkuutta. Koska mittari on huono, sitä ei pidä määritellä sitovaksi katoksi energiankäytön kasvulle.</p> <p>Tulisi pitäytyä ohjeellisessa 27 % EU-tavoitteessa ehdotetun sitovan 30 % sijaan.</p> <p>Joustava toimeenpano edellyttää, ettei tule jäsenmaakohtaisia sitovia tavoitteita.</p> <p>1,5 % säästövelvoite on Suomessa toimeenpantua kattavilla vapaaehtoisilla energiatehokkuussopimuksilla, minkä tulee voida olla mahdollista myös jatkossa.</p> <p>Energian ja kuuma veden mittausten kustannus voi ylittää säästöistä saadun hyödyn.</p>